MYKOLOGIA

ROČNÍK V. ČÍSLO 2.—3.

Clathrus cancellatus *TOURN.* — mřežovka smrdutá.

BOH. KLIKA.

(S přílohou a se 2 obr.)

Říkáváme o našich lesích ve vlhkém, teplém podzimu, že kvetou houbami — tolik tu vídáme hub různých tvarů i rozmanitých barev, tlumených i živých. Oč nápadnější zjevy však rostou v tropech, nádherné tvarem i barvou, opravdové houby-květiny! A přední místo mezi nimi mají houby hadovkovité (Phallineae) do sousedství břichatkovitých (Gasteromycetes) řaděné a ve dvě podčeledi: Phallaceae a Clathraceae dělené. Obě zahrnují houby v horkém pásmu daleko rozšířené; jen několika druhy zasahují i do pásma mírného. Z podčeledi prvé známe v republice československé jen dva druhy, hojnou hadovku smrdutou *(Ithyphallus impudicus L.* s formou *imperialis SCH.)* a vzácnější hadovku psí *(Mutinus caninus HUDS.)*, kdežto z Clathraceí (mřežovkovitých) byl ze zemí našich uváděn — a to ještě jako velmi pochybný — druh jediný, *Clathrus cancellatus TOURN.*, mřežovka smrdutá.

Bude, doufám, zajímati čtenáře „Mykologie" poněkud podrobnější zmínka o této houbě a jejím příbuzenstvu, jednak proto, že výskyt její v zemích našich byl potvrzen, jednak i proto, že mohou ji na svých zájezdech k moři v jarních měsících často pozorovati na březích moře Středozemního.

V řadě vývojové jsou mřežovkovité (Clathraceae) přímým pokračováním Hysterangiaceí, z nichž je jim zvláště blízký *Phallogaster saccatus MORG.* V mládí mají houby mřežovkovité tvar kuličky, nebo vajíčka, podobně jako naše hadovka smrdutá *(Phallus impudicus L.)*. Na průřezu takového „vajíčka" vidíme od spodu do něho vnikající osní sloupek (S) z rosolovitého pletiva, který se výše neb níže dělí v několik větví (Pr). Prostory mezi těmito větvemi jsou zprvu vyplněny primordiálním pletivem. V dalším průběhu vývoje se větve od osního sloupku odbočující rozpínají paprskovitě, jejich konce se ve směru tečném rozšiřují v rosolovité desky (G), které jsou jen úzkými, radiálními deskami primordiálního pletiva od sebe odděleny (Pl) a tak tvoří plodnici kolem dokola, mimo její spodinu, obal, poševní vrstvu rosolovou. V primordiálním pletivu, ležícím mezi větvemi osního sloupku, vznikají větve nosiče *(receptacula, RP.)* tak, že se nejprve objevují klubíčka hustě spletených hyf, které se později mění v pletivo rosolové a dávají vznik komůrkám ve hmotě receptacula; mezi nimi zůstávají úzké proužky primordiálního pletiva, jejichž hyfy však přímo pokračují do klubíček. Tyto proužky nabývají později povahy pseudoparenchymu a tvoří konečně stěny komůrek receptacula. U těch forem, u kterých větve vycházejí jen z hoření části osního sloupku, povstávají i kolem dolní nevětvené části jeho klubíčka a pseudoparenchym, čímž se stává nosič stopkatým. Na stranách větví z osního sloupku vycházejících vznikají návalkovité výrostky, povlečené palisádou

konců hyf. Tyto návalky se prodlužují směrem k zárodku receptacula, větví se a tvoří konečně desky tramy. Palisáda hyf je povlékající se stává vrstvou basidiovou, záhyby mezi návalky komůrkami gleby. Vzrůst svůj dokonávají houby ty již ve „vajíčku", na jehož ještě uzavřené pochvě ke konci jest již viděti vymačknuté obrysy žeber a jimi vytvořených ok nosiče. „Proklubání se" takové houby není již vzrůstem, nýbrž jen vypětím a vzpřímením se nosiče, jenž na temeni protrhne volvu, která celá zbude na spodu, a nabývá konečně své podoby mřížované koule nebo vejce tím, že se zvětšují komůrky v žebrech jeho; dosud varhánkovitě složené stěny komůrek, připomínající složené stěny papírového lampionu nebo měchu fotografické komory, se narovnávají (zůstávají však i potom trochu zvlněny), komůrky se následkem toho značně zvětšují a tím se celý nosič rozpíná a nabývá větší velikosti. Toto narovnávání zvarhánkovaných stěn komůrek v žebrech nosiče bylo vykládáno *(de BARY)* jako rozpětí jich uvnitř se vyvinujícím plynem, což však je nemyslitelno již proto, že jejich stěny mají droboučké otvůrky; je to spíše aktivní proces — zvýšení turgoru a zakulacování buněk parenchymových, při čemž zmíněnými otvůrky ve stěnách vniká dovnitř zvenčí pasivně vzduch. Volva se trhá tlakem rozpínajícího se nosiče nepravidelně, jen někdy praská v dosti pravidelné hvězdovité laloky.

Clathrus cancellatus *TOURN.*
Vyvinutá plodnice.
Dle FISCHERa.

U rodu *Clathrus* má dospělá plodnice tvar duté koule, nebo dutého vejce s mřížovitou stěnou; větve či žebra mříže jsou buď mnohoúhelníkovitá, nebo stojí svisle, na spodině končí volně (není třeně); jsou tlusté, v průřezu mnohoúhelníkovité, s několika vrstvami komůrek, se stěnami v dospělosti jen poněkud zvlněnými (v mládí byly stěny silně varhánkovitě zprohýbány). Výtrusonosná vrstva pokrývá v dospělosti buď celou vnitřní stranu mříže nebo ji nosič v celku zdvíhá na své témě.

Rozpětí hotové houby z „vajíčka" postupuje rychle, a rozpínají se nejdříve nejhořejší oka mříže, postupně pak dolů další a další. Názorně pochod ten líčí *MOELLER* („Brasilische Pilzblumen") u brasilského druhu *Clathrus chrysomycelinus MOELL.*: Rozpětí receptacula postupuje, když volva pukla, směrem shora dolů dosti rychle, v případě přesně pozorovaném trvalo to $3^1/_4$ hodiny. Nejhořejší oka mříže byla hotova nejdříve; žebra uzavírající jedno oko rozpínají se jedno po druhém. Rozpětím takovým se celý nosič dostává ve škubavě třaslavé pohyby. U mřežovkovité *Blumenavia rhacodes MOELL.*, rovněž v Brasilii domácí, postupuje rozpětí nosiče docela tak rychle, že je lze okem pozorovati, t. j. o 1 mm za minutu — úplné vypětí z vajíčka 3 cm vysokého v houbu 9 cm vysokou trvalo jen hodinu,

v jiném případě dvě hodiny. U *Laterna columnata* NEES trval celý pochod déle, $11^1/_2$ hodiny.

Gleba vypjatého nosiče se velmi rychle rozplývá v odporně páchnoucí břečku, obsahující malé, hladké, vejčité výtrusy. Tvar basidií i výtrusů je u všech Phalloideí nápadně stejný, výtrusů přisedlých nese basidie pravděpodobně všude osm.

Život vyvinuté plodnice je velmi krátký. Již za několik hodin nosič poklesá, zbřečklá gleba skapává dolů a špiní části níže ležící, ačli ji neobere a neroznese hmyz, jmenovitě mouchy, podobně jako u naší hadovky smrduté — patřít houby ty k houbám zvěrovýtrusným, zoochorním, přizpůsobeným

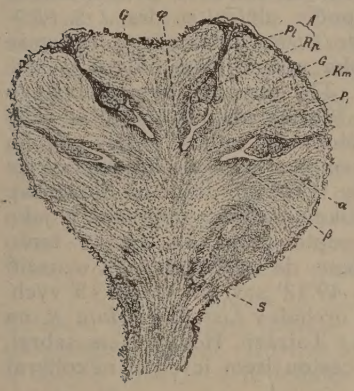

Clathrus cancellatus TOURN. Podélný řez zcela mladou plodnicí. *S* osní provazec; P_1 jeho větve, jichž nejzevnější část vyvinuje se později v gelatinosní ploténky volvy *G*; *A* pletivo v mezerách mezi větvemi osního provazce; vnější část tohoto pletiva vyvinuje se později v pletivové destičky *Pl*; v části vnitřní jsou zakládány větve receptakulové *Rp*; *α* gleba; *Km* komůrky glebové; *φ* první počátek pozdější basidiové vrstvy; *β* mladá destička tramová.

Längsschnitt durch junge Fruchtkörper. *S* axiler Strang P_1 dessen Zweige; der äußere Teil der letzteren entwickelt sich später zu den gallertigen Platten der Volva *G*; *A* Geflecht der Zwischenräume zwischen der Zweigen des axilen Stranges; der äußere Teil dieses Geflechtes entwickelt sich später zu den Geflechtsplatten *Pl*; im inneren Teile werden die Receptaculumäste *Rp* angelegt; *α* Gleba; *Km* Gleba kammern: *φ* erster Anfang der späteren Basidienschicht; *β* erstangelegte Tramaplatte.

Dle FISCHERa.

rozšiřování výtrusů zvířaty. Ze staršího, poklesléhо a zhrouceného exempláře nemožno již na původní tvar houby usuzovati.

Typicky a nejdéle známý představitel mřežovkovitých, rod *Clathrus* MICH. má dva druhy: *Cl. columnatus* BOSC. v severní i jižní Americe a evropský *Cl. cancellatus* TOURN. Tento bývá až 12 cm vysoký, 5 cm v průměru. Kožitá pochva je bělavá nebo žlutavá, nosič na vnější straně nachově červený, pomerančový nebo žlutavý, někdy i bělavý, větve jeho na vnitřní straně bledé, drsné.

Roste v listnatých lesích a zahradách pod keři, zejména pod lískami.

Je to jediný druh rostoucí v Evropě, význačný pro krajiny kolem Středozemního moře (i v severní Africe), roste však i v jižní Anglii a v Severní Americe. Z Německa je udáván z Durynska a Marky; je uváděn také z Jugoslavie, Bulharska a Uher, ale nápadné je, že ho HOLLÓS ve své veliké a podrobné práci odtamtud nejmenuje. Z Krajiny jej uvádí W. VOSS („Mycologia Carniolica" II, 1890, str. 131): „Tu a tam na podzim v zahradách, na př. ve školce v Kroiseneggu pod lískami. Podle KROMBHOLZe (cit. v RABENHOOSTově Kryptogamenflora I. vyd.) vyskytuje se také u Lublaně mezi místy „Czcheschin" a „Geuschmer". Obě místa jsou tu naprosto neznáma; buď

nejsou vůbec v Kraňsku, nebo jsou jména zpotvořena tak, že je nelze vysvětliti."

Ve „Vesmíru" roč. XX. (1891) č. 23 na str. 265 popisuje *ALEX. JOS. BERNARD* mřežovku smrdutou jako houbu českou: „V Čechách jen zde onde se naskytává a to dvakráte do roka, buď z jara (od března do dubna), buď na podzim (od srpna do listopadu)." Ve svých „Houbách břichatkovitých" ve Zprávě vyššího gymnasia táborského z r. 1894 však tento údaj opravuje přiznávaje, že spočíval na omylu. Rovněž *VELENOVSKÝ* praví („České houby" str. 798): „Udání z Čech dosud potvrzena nebyla", ale dále uvádí: „jest pravděpodobno, že roste také na Slovensku a snad i na Moravě".

Tento dohad se ukázal správným, mřežovka smrdutá byla nalezena na Moravě i na Slovensku. Na Moravě ji podle sdělení p. dra *J. S. PROCHÁZKY* nalezl r. 1909 nebo 1910 p. prof. dr. *KIMLA* u Luhačovic (nejspíše v okolních bukových lesích), a ze Slovenska píše o jejím nálezu p. řed. *V. VRANÝ* („Čas. čsl. houbařů" V., č. 3, str. 32), popisuje svou návštěvu u mykologa *KALCHBRENNERa* ve Spišských Vlaších několik dní před jeho úmrtím: „Přinesl jsem mu dvě houby nápadného tvaru a barvy. Měly podobu velkých mřížovitě upletených vajec. Nalezl jsem je v levočsko-lubovňanském pohoří v pralese na severní straně vrchu Ihly (1284 m). Jinde na Slovensku jsem jich dosud nepozoroval. Měl z nich velikou radost a určil mně je jako *Clathrus cancellatus*." V odpovědi na mou poptávku p. řed. *VRANÝ* tento svůj údaj potvrzuje a dodává: „Místo nálezu dá se nejpřesněji označiti zeměpisnou mírou, naleznete je okolo bodu 49°12' sev. šířky a 38°15' vých. délky. Mne zajímal tehdy více nález vzácné orchidey *Listera cordata R.* na témž místě, kterou jsem před tím sbíral jen v Tatrách. Houby jsem sebral, abych je ukázal *KALCHBRENNERovi* — ale cestou jsem je chtěl několikrát pro nepříjemný zápach i odhodit..."

Příloha v tomto čísle „Mykologie" je pořízena podle snímku p. dra *L. VINIKLÁŘe*, zhotoveného v dubnu r. 1923 v lesíku borovice přímořské na úklonu při mořském břehu u Villefranche sur mer nedaleko Nizzy; vidíme na ní několik „vajíček" a houbu přezrálou, již pokleslou. Rostla tam hojně, stejně jako na Lokrumu u Dubrovníka, rovněž v měsících jarních (1925).

Končím přehledem ostatních rodů ke Clathraceím řaděných:

Blumenavia MOELL. s jediným druhem, brasilskou *B. rhacodes MOELL.*

Ileodictyon TUL. s 1 druhem v tropech rostoucím.

Clathrella ED. FISCH. se 6 druhy, vesměs tropickými.

Simblum KLOTZSCH s 2 druhy tropickými.

Colus CAV. et *SÉCH.* s 4—5 druhy, z nichž *C. hirudinosus CAV.* et *SÉCH.* roste v krajích při východní části Středozemního moře, ostatní v tropech.

Lysurus FRIES s 1 druhem z Číny.

Anthurus KALCHBR. s 6 druhy, z nichž jeden, severoamerický a australský *A. borealis BURT.*, byl zavlečen i do západní Evropy.

Aseroe LA BILL. s 2 druhy z tropů.

Kalchbrennera BERK. s 1 druhem z tropické a jižní Afriky a

Calathiscus MONT. s dvěma druhy v tropech rostoucími.

Fialové Tricholomy.

(Die violetten Arten der Gattung Tricholoma.)

(S obr.)

JAN PODZIMEK.

Mezi příslušníky bohatého rodu *Tricholoma FRIES.* representují se na neposledním místě pěkným vzhledem a vybarvením více méně fialové druhy z příbuzenstva známé *Tricholoma nudum (BULL.) FR.* Jde celkem jen o několik specií a to o známou již *Tricholoma nudum (BULL.) FR*, dále o *Tricholoma personatum FR*, *Tricholoma amethystinum (SCOP.) FR.* a *Tricholoma goniospermum BRES. Tricholoma sordidum (SCHUM) FR.*, se již vymyká z bezprostředního příbuzenského svazku a bývá namnoze růžově zbarvena. Některé jiné, mezi nimi pak *Tricholoma ionides FR.* jsou příbuzensky ještě vzdálenější a jenom sledem nebo silnějším zbarvením do fialova připomínají druhy sdružené ve skupině hub kol *Tricholoma nudum.* Třebaže jsou všechny bezpečně známy a všechny krom *Tricholoma goniospermum* a *Tricholoma amethystinum* nalezeny byly i na území naší republiky, nezdá se, že by zvláště o *Tricholoma personatum FR.* panoval jednotný a definitivní názor. Druh ten, jak dosavadní jeho výzkum ukazuje, jest silně variabilní, pročež si jej zvláště všímnu v celkovém nárysu o fialových čirůvkách.

Tricholoma nudum (BULL). FR. jest již dobře odlišena a popsána svým autorem *BULLIARDem*, ovšem dle tehdejšího zvyku bez všelikého mikroskopického šetření. Rovněž *FRIES* uvádí jen makroskopický popis houby s daty o výskytu a to jednak ve svém „*Systema Mycologicum*", jednak ve svých „*Hymenomycetes Europaei*" z r. 1874. Nehledíme-li k jiným autorům tehdejší doby, přinášejí důkladné popisy, provázené mikroskopickou analysou mimo jiné tato díla: *REAovo, RICKENovo* a *VELENOVSKÉHO „České houby."*

Tr. nudum jest všeobecně známá jedlá houba, v mládí celá fialová, ve stáří s poněkud čokoládově zahnědlým kloboukem. Uvádí se většinou typ. *FRIES* však popisuje také varietu *maior FR.*, gigantickou to houbu, kterou zobrazuje *COOKE* ve svém „*Illustrations of British Fungi.*"

REA vedle popisu typu přináší popis variety *maius CKE*, která se liší od typických kusů hlavně robustností a roste porůznu v lesích celé Anglie, dále popis var. *lilacinum QUÉL.*

Trichol. amethystinum (SCOP.) FR. jest rovněž popsána přesně v *REAovi.* Jest to houba nevelká, sotva 6 cm v šíři fialově modrého klobouku. Zajímavým jest, že husté lupeny tohoto druhu jsou *bílé* a *po čase narezavělé.* Spory *ovoidní* a dle udání *REA-ova* asi 7 μ dlouhé. Roste v jehličnatých lesích. U nás tento druh dosud nalezen nebyl.

K vůli synonymice nutno poznamenati, že *Tr. amethystinum (SCOP) FR.* není totožná s *QUELETovou Tr. amethystinum. QUÉLETův* druh je identický s *Tr. personatum FR.*

Tricholoma personatum (FR. 1821.) jest druhem, o nějž mi v tomto systematickém přehledu nejvíce jde. Již autor této specie *ELIAS FRIES* poznamenává o ní *v Systema Mycologicum*, že jest „ . . . *proteus huius sectionis*"

(proteus této sekce), aby tak zdůraznil obzvláštní měnlivost její. Odtud plynou také různá nedorozumění, případně rozpor v názorech o některých znacích této houby, t. j. ve zbarvení, vůni a p.

Nesporně dobrý popis podávají *REAovy „British Basidiomytes"*. Leč i *G. MASSEE* (British Fungus-Flora, vol. III.) a *AD. RICKEN* (Die Blätterpilze) popisují houbu dobře. Menší rozdíly v jejich diagnosách lze pochopiti snadno z různých poměrů lokálních, které se přirozeně musí objeviti nějak i na druhu samotném. Už vzdálenost kontinentu a Velké Britanie v daném případě dosti napovídá

Celkem jest pro tuto houbu charakteristické to, že na ní nenajdete stopy po fialové barvě krom třeně.

Klobouk bývá hnědavý až bělavý v různých odstínech, lupeny jsou krémové nebo bělavé, třeň však zvl. nad basí asi takový, jako kdybychom vlhké jeho partie potřeli inkoustovou tužkou. Pokud jsem tento druh sbíral, vždy jevil právě uvedený habitus. Sběratel neznaje dobře tento druh, bývá dosti překvapen, když pod širokým kloboukem, více, méně nahnědlým, objeví zcela jím zakrytý nízký třeň takto fialově zbarvený. Živá barva tato konstatuje pěkně s ostatními, nevýrazně zbarvenými částmi plodnice.

Proto jest mi poněkud nápadno, že *FRIES* zmiňuje se o fialovém zbarvení u tohoto druhu jaksi nadměrně při popisu klobouku. Uvádí doslova: „Pileus obtusus; laevis, contiguus, 2—6 unc.; variat violaceus, purpureolilacinus, hepaticus, lividus, albidus . . .", o třeni pak povídá „. . . junior totus squamuloso-villosus, dein vero nudus fibrillosus . . .", na jiném místě o jeho barvě se zmiňuje termínem „subviolaceis".

Třebaže jest možno, že se vyskytnou exempláře s klobouky zbarvenými v odstínu fialovém, nezmiňují se o ničem v tom smyslu ani *REA* ani *RICKEN*. Totéž možno říci o lupenech, které udává správně *RICKEN* co *plavé* (isabelltonblass). Sám mohu jen tvrditi, že jsem až dosud nikdy nenalezl exempláře se sledy fialové barvy na klobouku nebo lupenech, ač nepopírám výjimečnou možnost takového případu.

Pokud se vyobrazení týče, sluší poznamenati, že vyobrazení *COOKEovo* (pl. 66. I.) jest dosti dobré, *BARBYova* (Champignons des Alpes, pl. 45.) kresba je chybná fialově malovanými lupeny.

V I. roč. Mykologie uveřejňuje prof. *VELENOVSKÝ* v článku „Čirůvka liláková" popis *Tr. personatum FR.* s několika poznámkami.

Mimo jiné, zřejmě k tomuto druhu ukazující znaky, uvádí i silné aroma a potom zvláštní zjev (na př. u různých ryzců dosti běžný), totiž stuhlé mléčné kapičky na ostří lupenů této čirůvky

Ani jedno ani druhé nemohu z vlastní zkušenosti potvrditi a v literatuře rovněž nenacházím o těchto vlastnostech příslušné zmínky. Přes to však nepochybují vůbec o tomto tvrzení, aniž o tom, že se vskutku týká druhu *Tr. personatum FR.*, leč snad jak z ostatního vysvítá, jde o nějakou zvláštní formu této specie, či nutno znaky ty zahrnouti jako ne vždy přicházející do obsahu variability druhu.

Poukazuje k tomu i ten fakt, že houba je ne sice zvláště hojná, ale jistě dosti rozšířená. Rovněž další tvrzení prof. *VELENOVSKÉHO*, jakoby *Tr. personatum* „snad jen v teplých polohách" se vyskytovala upravují v ten smysl, že i v drsnějších polohách je zcela obyčejná. Tak u nás pod Chlumy a Zvičínou (severní Čechy) ji sbírám na lukách a pastvinách již delší dobu

každého podzimu. Rovněž od p. učitele *POURa* z Dobré Vody u Hořic dostalo se mi podobného sdělení o tomto druhu. Ostatně nejsme kompetentními mluviti o rozšíření tohoto druhu vzhledem k celé naší vlasti, neboť v rozsáhlých krajích sbíráno ještě nebylo. Úsudky takové jsou jen provisorní a týkají se obyčejně určitého kraje a subjektivní zkušenosti sběratele v něm. Tak po čase vzácnost se redukuje na termín „pořídku".

Jak už jsem svrchu podotknul, jest nesporně druh tento značně variabilní. To vedlo už *FRIESSe* k rozlišování některých variet. Přes to však

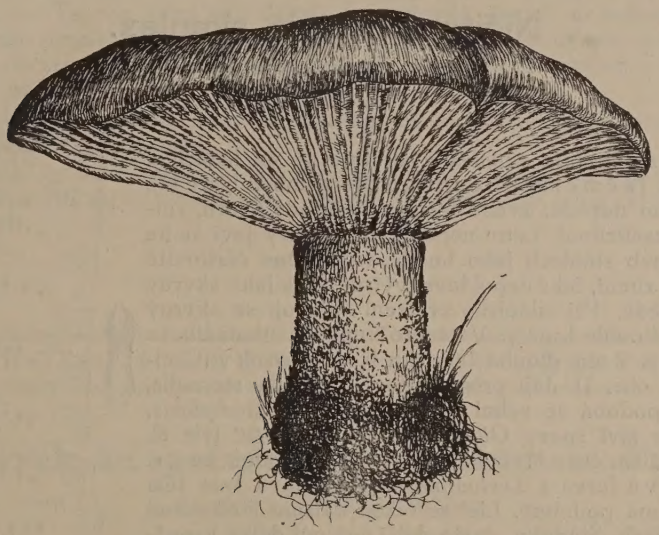

Tricholoma personatum *FR.* Čirůvka lilákova.
Orig. PODZIMEK.

nějaké subtilní rozlišování by nebylo vhodné a rozhodně by mělo ve skutečnosti jen slabou platnost systematickou. Poněvadž ve velkém mykologickém díle prof. *VELENOVSKÉHO*, krom malé zmínky není popisu tohoto druhu, uvedu krátkou diagnosu sám dle exemplářů mnou v severních Čechách sbíraných.

Klobouk 6 12 cm v průměru, barvy *hnědavé* až *bělavé* v různé míře, silně masitý, v mládí více skloněný, později rovný, někdy uprostřed mírně proláklý s okrajem více méně rovným, ostrým, nepodvinutým. Povrch hladký, suchý, v mládí *ojíněný*. *Lupeny* husté, pleťové nebo krémové, zaoblené, později více, méně volné. *Třeň* krátký, silný, massivní, na povrchu hrubě vláknitý, téměř až k lupenům fialový, ke konci nezřídka ztlustlý. Zajímavé jest, že naše kusy mají na třeni dosti *hrubé šupinky* (asi tak, jako kdybychom ostrým nožem zasekávali povrchní vlákninu třeně a odchlípli ji trochu) *fialově zbarvené*.

Výtrusný prach je pleťový, vždy trochu zarůžovělý. Výtrusy bezbarvé, vejčité, 6—7×4—4·2 *μ*. Basidie 36 40|7—8 *μ*. Na rozdíl od *Tr. nudum* roste vždy mimo les nejvíce na pastvinách a lukách.

Poslední konečně druh z této skupiny fialových čirůvek jest v Tyrolsku rostoucí *Tricholoma goniospermum BRES.* Zmiňuji se o ní proto, poněvadž se markantně liší od předchozích Tricholom a vůbec od všech zástupců r. Tricholoma tvarem výtrusů. Až dosud šlo o výtrusy vejčité nebo eliptičné. *Tr. goniospermum* má však výtrusy *křižovité* a jak *Bresadola* (Fungi Tridentini II.) udává 8 10/5—7 μ veliké. Fialové jsou na ní zvl. lupeny a třeň. U nás dosud sbírána nebyla a jest možné, že v krajinách našich vůbec neroste.

Ničitel Puccinia simplex.

(Parasite de Puccinia simplex).

ANT. VIMMER.

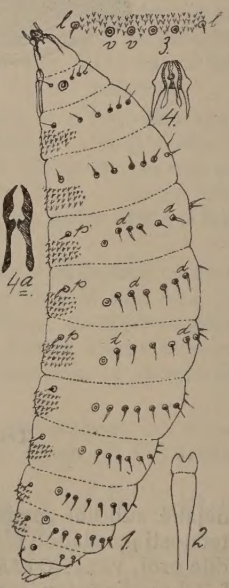

Rez *Puccinia simplex* vyskytuje se na listech a stéblech ječmene obecného (Hordeum vulgare L.), i na jeho odrůdě, zvané ječmen šestiřadý (Hord. vulgare hexastichon). Letní nepohlavní výtrusy jeví se na listech neb stéblech jako hnědé, více méně čárkovité skvrny; zimní, také nepohlavní výtrusy pak jako skvrny černohnědé. Při silnějším zvětšení objevují se skvrny jako podlouhlé kupky. V těchto kupkách uhnízdila se oranžová, 2 mm dlouhá larvička bejlomorky (Cecidomyia, obr. 1). Její prsní bodec (Spathula sternalis, obr. 2) podobá se velmi témuž na těle *Lestodiplosis*, která se živí spory *Oidium farinosum CODE* (viz čl. v předešlém čísle Mykologie). Dle toho soudím, že jest tato nová larva s *Lestodiplosis* příbuzná. I tvar těla (obr. 1) má podobný. Liší se od ní delšími štětinkami na papillách. Štětinky, často delší než půl délky kroužků tělních, vyrůstají jak z papill dorsálních (obr. 1, d), tak z papill pleurálních (obr. 1, p). Anální kroužek liší se od téhož kroužku rodu *Lestodiplosis* dvěma lamellkami. Ventrální papilly (obr. 3, v) jsou bez štětinek. Po obou stranách papill ventrálních sedí po 1 papille laterální, opatřené štětinkou (obr. 3, l).

Dle posavadních našich znalostí larev bejlomorek nelze určiti, kterému rodu larva patří. Možná, že rodu *Lestodiplosis*, možná že rodu *Eudiplosis?*

Cephalopharyngeální schránka v larvách *Cecidomyid* jest jednoduché lešení chitinové (obr. 4), které vysílá dozadu 4 chitinové tyčinky a vpředu jest zašpičatělé. Takto upravená schránka hodí se toliko pro bodání do pletiva. Po ráně vyroní se šťáva, jíž může larvička vsáti. Když jsem poznal larvy *Cecidomyid*, které se živí výtrusy (spory) nižších hub, postřehl jsem, že cephalopharyngeální schránkou, zřízenou tak, jak ji posavadní naše vědomosti líčily, nemohly by larvy uchopovati výtrusů. Zkoumal jsem vytrvale cephalopharyngeální schránky, jejichž délka kolísá od 40 do 60 tisícin mm, až jsem zjistil uprostřed schránky 2 pohyblivé chitinové sclerity (obr. 4, a), které mohou fungovati jako prvé čelisti (žuchvy, mandibuly).

Teprve důkladným morfologickým srovnáním bude lze rozhodnouti, jsou-li uvedené sclerity mandibulami. Pomocí těchto scleritů mohou larvy uštipovati spory *Puccinia simplex.*

V kupce sporů bývá jediná larva, která se tam prodírá konci hyf, z nichž se nepohlavní spory odškrcují. Larev nebývá na ječmeni nikdy mnoho. Nejčastěji na jediném trsu toliko po jedné neb dvou. Před rzí tudíž ječmene neochrání.

Nalezl jsem je r. 1912 na ječmeni v okolí Nového Bydžova. Tehdy jsem se domníval, že larvy slídí po mšicích, jejichž kolonie byly na trsu ječmene. — Teprve když můj přítel, dr. *BAUDYŠ*, zaslal mi jedinou larvu z *Puccinia simplex*, již sbíral na *Hordeum vulgare L.* u Hrdošovic pod Troskami 7. července r. 1916, věnoval jsem larvám více pozornosti a našel je vskutku mezi spory rzí.

Poněvadž jsem na ječmeni nenalezl ani stopy po kukle, soudím, že se larva zakukluje v zemi.

Jistě, že mezi kupkami nepohlavních spor i jiných mikroskopických hub budou žíti larvy bejlomorek. Prosím pp. mykology, aby jim věnovali pozornost.

Z MYKOLOGICKÉHO VÝZKUMU NAŠÍ VLASTI.

Příspěvek ku poznání Aphyllophoraceí Moravy a záp. Slovenska.

Ein Beitrag zur Kenntnis der Aphyllophoraceen Mährens und westl. Slowakei.

Dr. ALBERT PILÁT.

Pan prof. Dr. *J. HRUBY* zaslal mi laskavě k určení větší zásilku hub ze skupiny Aphyllophoraceí, které sbíral v posledních dvou letech jednak na různých místech Moravy, hlavně střední kol Brna a pak u Moravského Krumlova a Svitav. Pokud Slovenska se týče, obsahovala zásilka bohatou kollekci hub z pohoří Inoveckého, kde p. Dr. *HRUBY* sbíral během této 1926. Ježto hymenomycety z těchto krajů jsou dosud velmi málo známy, uvádím všecky druhy, které zásilka obsahovala. Mnoho druhů v dalším uvedených nebylo pro území ČSR. dosud uveřejněno.

Melanopus squamosus (HUDS.) PAT. Brno: Annenské lesy mezi Modřicí a Rajhradem, na pařezech. VIII. 1927. — Moravský Krumlov: u Rakšic na vrbách. VII. 1927.

Melanopus varius FR. Inovecké hory u Topolčan, na bukových pařezech u Podhradu. VIII. 1926.

Melanopus nummularius BULL. B. et G. Inovecké hory u Topolčan, na spadaných větvích v bučině u Doliny. VIII. 1926.

Favolus Europaeus FR. Blansko: u Rudic na pařezech. 1927, VIII. Pouze část jednoho špatného exempláře, takže určení není naprosto přesné. Pravděpodobně však jedná se o tento vzácný druh.

Spongipellis Schulzeri (FR.) B. et G. Brno: Obora u Veveří, na pařezech listnatých stromů. VIII. 1927.

Spongipellis borealis (WAHL.) PAT. Brno: u Bystrce na trouchnivých dřevech. X. 1927.

Leptoporus trabeus (ROSTK.) B. et G. Moravský Krumlov: na borových pařezech v Krumlovském lese. VII. 1927.

Leptoporus albidus SCHAEFF. B. et G. Brno: na trouchnivých dřevech.

Leptoporus imberbis (BULL.) QUÉL. Inovecké hory u Topolčan: na trouchnivých pařezech. VIII. 1926.

Leptoporus adustus (WILLD.) QUÉL. Moravský Krumlov: na dubových pařezech. VIII. 1927.

Phaeolus rutilans (PERS.) PAT. Brno: na trouchnivých větvích dubových v Oboře u Veveří VIII. 1927. Hory Inovecké u Topolčan: Smíšený les dubový u Zlav (Uhrad.) VIII. 1926.

Coriolus hirsutus (WULF.) FR. Hory Inovecké u Topolčan: na trouchnivých dřevech u Podhradu. VIII. 1926.

Lenzites betulina (L.) FR. Hory Inovecké u Topolčan: na trouchnivých pařezech bukových. VIII. 1927.

Lenzites sepiaria (WULF.) FR. Brno: na užitkovém dřevě v Oboře u Veveří. VIII. 1927.

Lenzites abietina (BULL) FR. Brno: na trámech v Oboře u Veveří. VIII. 1927.

Lenzites abietina (BULL) FR. f. Irpex umbrinus Weium. Tatra-Křivaň na trouchnivých větvích bukových. 1925, V.

Trametes odorata (WULF.) FR. Hory Inovecké u Topolčan: na pařezích u Uhradu a Zlav. VIII. 1926. — Brno: v Oboře u Veveří na dřevěné mostní konstrukci. VIII. a X. 1927.

Trametes gibbosa (PERS.) FR. Moravský Krumlov: na trouchnivých pařezech. VII. a X. 1927.

Ungulina marginata (FR) PAT Hory Inovecké u Topolčan: na trouchnivých pařezech u Zlav (Uhrad). VIII. 1926. — Podkarpatská Rus: Jasina-Pietrosal, v pralesích v okolí na kmenech a pařezích. VII. 1921. — Brno: na trouchnivých pařezích smrkových u Vraňan. VIII. 1927.

Ungulina annosa (FR) PAT. Brno: vlhký jehličnatý les u Bystrce. X. 1927. — V Oboře u Veveří na kořenech. VIII. 1927.

Ungulina fomentaria (L) PAT. Hory Inovecké u Topolčan: na kmenech bukových na Uhradu. VIII. 1926.

Ganoderma applanatum (PERS) PAT. Hory Inovecké u Topolčan: na trouchnivých dřevech u Zlav (Uhrad.) VIII. 1926.

Phellinus igniarius (L.) PAT. Hory Inovecké u Topolčan: na trouchnivých pařezích bukových u Panské Javoriny. VIII. 1927. Neumühle VIII. 1927. — Perštýn: na dřevě lísky. V. 1927.

Xanthochrous circinatus (FR) B. ET G. Brno: na humosní půdě ve vlhkém jehličnatém lese (smrk, borovice) u Bystrce. X. 1927.

Xanthochrous pini (BROT.) PAT. Brno: na smrkových pařezích u Jundrova. III. 1927.

Xanthochrous culicularis (BULL.) PAT. Šumperk: v obecním lese na jehličnatých stromech 1884 leg. Paul. Hory Inovecké u Topolčan: na trouchnivých dřevech nedaleko Uhradu. VIII. 1927.

Xanthochrous hispidus (BULL). FR. Hory Inovecké u Topolčan: na pařezech dubových pod Panskou Javorinou. VIII. 1926. — Brno: na kmeni staré jabloně v ovocné zahradě u Rebešovic. VIII. 1927.

Poria taxicola (PERS.) BRES. Moravský Krumlov: Krumlovský les, na pařezech. VII. 1927.

Poria mollusca (PERS.) BRES. Brno: na trouchnivých pařezech smrkových v Oboře u Veveří. VIII. 1927.

Poria Vaillantii (DC.) FR. Brno: na trouchnivém dřevě smrkovém u Vraňan. VIII. 1927.

Poria consobrina BRES. Inovecké hory u Topolčan: na trouchnivých větvích dubových u Zlav. VIII. 1926.

Poria mucida PERS. Hory Inovecké: na trouchnivých větvích habrových u Doliny (Marhat.) VIII. 1927. Na trouchnivém dřevě dubovém u Neumühle. VIII. 1926. — Brno: na trouchnivých větvích a pařezech dubových a habrových v Oboře u Veveří. VIII. 1927. Na trouchnivé kůře smrkové v Oboře u Veveří. VIII. 1927. V lesích u Vraňan. VIII. 1927. Vraňany-Babylon. IX. 1927. — Moravský Krumlov: na habrech v zoologické zahradě. VII. 1927.

Radulum membranaceum (BULL.) BRES Hory Inovecké u Topolčan: na trouchnivém dřevě u Neumühle. VIII. 1926.

Sarcodon laevigatum (SCHWARZ.) QUÉLET Brno: Macocha, ve smrčině. VIII. 1927.

Grandinia farinacea (PERS) B. et G. Brno: v Tuřanském lesíku na trouchnivém dřevě. VIII. 1927. Moravský Krumlov: v okolí na dubech a vrbách. VII. 1927.

Grandinia mutabilis (PERS.) B. et G. Hory Inovecké u Topolčan: ve smíšené dubině kol Uhradu na trouchnivých dřevech. VIII. - 1926.

Grandinia Brinkmanni (BRES.) B. et G. Svitavy: (Mohrner Ränder) na trouchnivých pařezích smrkových. VIII. 1927.

Odontia stipata (FR.) QUÉLET. Hory Inovecké u Topolčan: na trouchnivých dřevech v boru u Neumühle. VIII. 1926.

Odontia barba Jovis FR. Hory Inovecké u Topolčan: na trouchnivém dřevě a kůře dubové u Zlav VIII. 1926 nad Bílou Bukovinou na trouchnivých kmenech VIII. - 1926.

Odontia arguta (FR.) QUÉLET. Svitavy, na trouchnivých pařezech smrkových (Mohrner Ränder) VIII. 1927. Brno: v údolí Švarcavy na trouchnivých dřevech. IX. - 1927. v údolí Říčky X. 1927. v Tuřanském lesíku na trouchnivých pařezech VIII. - 1927 v údolí Obravy v dutých vrbách X. 1927. Vraňany 1927. Moravský Krumlov: v boru na korách X. 1927. v dutých vrbách VII. 1927.

Odontia junquillea QUÉLET. Brno: V údolí Říčky na staré kůře smrkové X. 1927. Na trouchnivých větvích v Oboře u Veveří. VIII. 1927. Na pařezech akátových u železniční trati nedaleko Pardálova. IX. 1927.

Odontia Quéletii B. et G. Hory Inovecké: na trouchnivých větvích dubových nad Neumühle VIII. 1926.

Dryodon setosum (PERS.) B. et G. Brno: v zahradě v městě na poražené hrušni X. 1927.

Phylacteria mollissima (PERS.) B. et G. Brno: kol Veveří na hlinitých lesních cestách hojně. VIII. 1927.

Aleurodiscus acerinus (PERS) v. H. et L. Brno: na kůře dubové X. 1927. u Rajhradu ve stromořadí u kláštera na kůře lip. VIII. 1927.

Aleurodiscus polygonius (PERS.) v. H. et L. Brno: v údolí Obravy na kůře osyky. X. - 1927.

Stereum gansapatum FR. Brno: v Tuřanském lesíku na pařezech dubových VIII. 1927.

Stereum purpureum (PERS) Moravský Krumlov: na trouchnivých kmenech VII. - 1927.

Stereum abietinum PERS. Brno: na trámech mostní konstrukce v Oboře u Veveří VIII. - 1927.

Hymenochaete rubiginosa (DICKS.) LÉV. Brno: na mostních trámech v Oboře u Veveří VII. a VIII. 1927. v údolí Obravy na trouchnivé olši IV. 1927.

Peniophora hyssoidea (PERS.) v. H. et L. Brno: v lesích v okolí na basi smrkových kmenů. X. - 1927.

Peniophora violaceo-livida (SOMMF.) BRES. V okolí Pernštýna na dřevě lísky. V. 1927.

Peniophora gigantea MASSEE. Brno: na pařezech borových v Soběšickém lesíku X. - 1927.

Peniophora corticalis (BULL.) COOKE. Moravský Krumlov: v listnatém lese na dubových větvích VII. 1927.
Brno: Obora u Veveří na trouchnivých větvích lipových. VIII. 1927.

Peniophora incarnata (PERS.) COOKE. Brno-Soběšice: na trouchnivých pařezech akátových IV. 1927. V údolí Obravy na trouchnivých vrbách. X.- 1927.

Peniophora velutina (DC) COOKE. Brno: Obora u Veveří, na trouchnivé kůře březové VIII. 1927. Moravský Krumlov: v okolních lesích na březové kůře, VIII. 1927. Svitavy: (Mohrner Ränder) na trouchnivých pařezech VIII. 1927.

Peniophora pallidula BRES. Brno: Tuřanský lesík, na trouchnivých pařezech VIII. 1927. Svitavy: (Mohrnen Ränder) na trouchnivých pařezech smrkových. VIII. 1927.

Peniophora Molleriana (BRES.) SACC. Moravský Krumlov: v dutých vrbách u Rakšic. VII. - 1927.

Corticium laeve (PERS.) Brno: Obora u Veveří, na trouchnivých větvích lip. VIII. - 1927.

Corticium bombycinum (SOMMF) BRES. Hory Inovecké u Topolčan; na kůře listnatého stromu (Marhat △ 749 m).

Corticium centrifugum (LÉV.) BRES. Brno: údolí Obravy, uvnitř vyhnilého kmene olše. IV. 1927.

Corticium diademiferum B. et G. Pernštýn: na dřevě staré lísky. V. 1927.

Corticium niveo-cremeum v. H. et L. Brno: na stromech u Bystrce X. 1927.

Corticium lacteum FR. Brno: Obora u Veveří na trouchnivé osyce. VIII. 1927.

Tomentella tristis (KARST.) v. H. et L. Brno: v okolí mezi vápencovými balvany na kořenech dubových a v mechu. VII. 1926. Svitavy: (Mohrner Ränder), na trouchnivých pařezech smrkových VIII. 1927.

Tomentella spongiosa (SCHW.) B. et G. Brno: kol Bystrce, na vlhkém lesním humusu. X. 1927.

Sebacina incrustans (PERS.) TUL. Brno: v Tuřanském lesíku na kořenech dubů VIII. 1927. V lesích jehličnatých u Vraňan na vlhkém humusu. X. 1927. V údolí Říčky na kořenech stromů VIII. 1927. Veveří: na kořenech stromů, jakož i na zemi, listech a mechu. VIII. 1927.

Skepperia carpatica *PILÁT.*

Dr. ALBERT PILÁT.

(S obr.)

V červenci r. 1926 sbíral jsem tuto podivuhodnou houbu na trouchnivém kmeni smrkovém nedaleko Slezského domu pod Gerlachovkou v nadmořské výši asi 1300 m. Nenápadná tato houbička náleží do rodu *Skepperia BERK.*, jenž čítá pouze několik druhů dosud známých, které vesměs byly zjištěny v krajinách tropických. Náleží sem houbičky velice drobné; náš druh jest asi největším z celého rodu, ač plodničky jsou pouze 3—5 mm vysoké. — Podrobnou zprávu o tomto nálezu zároveň s monografickým přehledem celého rodu *Skepperia BERK.* podal jsem loňského roku v práci *Skepperia carpatica*, sp. n. nouvelle espèce intéressante du genre *Skepperia BERK.* dans les Carpathes Centrales. (Bulletin de la Société Mycologique de France. Tome XLIII. pp. 49—58. Pl. V.) Na tomto místě podávám fotografické vyobrazení tohoto druhu, jak jsem jej na stanovišti nalezl.

Do rodu *Skepperia BERK.* náleží houby s plodnicemi voskovitými, masitě kožovitými až i kožovitými, které mají postranní stopku. Hymenium uloženo jest na spodní straně více méně lopatkovité, vějířovité až lžicovité plodnice. Jest složeno z basidií a cystid. — Rod tento bývá zařazován k Thelephoraceím, ač některé druhy jeví zřejmé přechody jednak k rodu *Cymatella PAT.*, který zařazuje se mezi Polyporaceae.

Z rodu *Skepperia BERK.* bylo dosud známo 5 druhů. Zajímavý jest jejich výskyt. Tak *Skepperia convoluta BERK.* byla sbírána ve Venezuelle, *Skepperia audina PATOUILLARD* zjištěna byla u Rio Machangara nedaleko Quito v Ecuadoru, *Skepperia platensis (SPEG.) PAT.* byla sbírána *SPEGAZINIm* u Rio de la Plata v Argentině a *Skepperia zeylonica PETSCH.* u Peradeniye na Cejloně.

Do tohoto rodu zařazován bývá i druh *Skep. spathularia (BERK. et CURT.)*, který sbírán byl jednak na Kubě, jednak na Borneu. Tento druh se však od ostatních popsaných druhů liší tím, že nemá cystidy. Jelikož v systematice Thelephoraceí klade se na přítomnost a nepřítomnost cystid veliká váha a většina rodů jest na tomto znaku založena, vyřadil jsem tento druh z rodu *Skepperia BERK.* a utvořil proň nový rod, který nazval jsem *Skepperiella PILÁT.*

Všecky zpředu vyjmenované druhy rodu *Skepperia BERK.* mají cystidy

jednak v hymeniu, jednak cutikula klobouku jest tvořena z hyf cystidiformních. *Skepperia carpatica PILÁT* má cystidy pouze v hymeniu a trochu jiné podoby, než vpředu zmíněné tropické druhy. Tvoří proto v rodu *Skepperia BERK.* zvláštní sekci.

Pokud týče se zevní podoby tohoto nového druhu, stačí připomenouti asi následující. Jest to houbička rostoucí jednotlivě, ztuha masitá, avšak papírově tenká, více méně lopatkovitá, srdčitá, ledvinitá až trojhranná, za živa čistě bílá, za sucha trochu nažloutlá, 3—5 mm vysoká. Postranní třeň jest našikmený, často trochu obloukovitě prohnutý, 2—2·25 mm dlouhý a

Skepperia carpatica *PILÁT.*
Pět plodnic na trouch. kmeni smrkovém ve Vys. Tatrách nedaleko Slezského domu. 5× zvětš.
Cinq champignons sur le tronc pourri de Picea exelsa. Le Haut Tatra. Gross. 5 fois.
Foto dr. A. PILÁT.

pouze něco více než 200 μ tlustý, válcovitý a na konci v popsaný kloboučeк lopatkovitě rozšířený. Klobouk jest 2—3 mm široký a pouze 40—80 μ tlustý, často na kraji elegantně vlnitě zprohýbaný a laločnatý, na povrchu lysý. Hymenium nalézá se na spodní straně. Jest čistě bílé, hladké, pod silnou lupou trochu pýřité (od cystid), složeno jsouc z basidií a cystid. Basidie kyjovité, bezbarvé, 10—15×2·5—3·2 μ, se dvěma neb čtyřmi ca 2 μ dlouhými sterigmaty. Cystidy roztroušené, dlouze válcovité, na konci zaoblené, často trochu prohnuté, tenkostěnné, 45—60 μ dlouhé, dole 5—6·5 μ tlusté, nahoře pouze asi 3—3·5 μ, hladké, nebo sporými zrnéčky kalcinmoxalatu na konci olepené, v dospělém stavu bez obsahu bunečného. Výtrusy elliptické, na basi šikmo přišpičatělé, bazbarvé, hladké, tenkostěnné, 1·2—1·7×3—3·6 μ. Subhymenialní hyfy málo zřetelné, tenkostěnné. Hyfy tramy válcovité, více méně parallelně spořádané, bezbarvé, tenkostěnné a zřetelné, 2—4 μ tlusté, bez přesek, drobnými zrnéčky kalcinmoxalatu olepené. V pletivu často nalezneme i větší krystaly kalcinmoxalatu, 0·5—2·5 μ v prům.

Nalezl jsem tento zajímavý druh pouze na jedné lokalitě vpředu zmíněné — a ač jsem pilně pátral v okolí a i na jiných místech v Tatrách na podobných místech, více jsem jej nenalezl. Myslím proto, že jest to druh vzácný, což vyplývá i z toho, že byl dosud přehlížen, ač jest tak nápadný.

Russula elegans *BRES. a RICKEN.*

JINDŘICH KUČĚRA.

(Se 2 obr.)

Obr. 1. **Russula elegans** *RICKEN.* *Orig. KUČERA.*

Kdo by se domníval, že *R. elegans BRES.* a holubinka zlatolistá (*R. elegans RICKEN*) jsou jeden a týž druh, byl by na velikém omylu. Obě se od sebe velice liší. Sledujte laskavě stručný popis:

1. Holubinka zlatolistá (*R. elegans RICKEN*), je zajisté z nejvábnějších květů naší hubné flory. Je to drobnější druh, 3, 5—6 cm. Klobouk slizký, ohnivě krvavě růžový, ohnivě masový, ve středu do bledožluta, na okraji do růžova vyblédající, hrubě ryhovaný, za sucha pod lupou útle bělovločkatý, tenkomasý, nejprv vypuklý, posléze široce vyhloubený. Lupeny zprvu bledé, později živě okrově zlatožluté, tenké, úzké, husté, stejně dlouhé a jednoduché, jen některé vidlené, zúženě přichycené. Třeň čistě bílý, vrásčitý, skoro válcovitý, měkkou dření vyplněný, až dutý. Maso bílé, neměnlivé, hned a silně palčivé, křehké. Výtrusy živě žluté. Houba vadnouc silně voní. Jehličnaté lesy, červenec, srpen, v rozběhlých tlupách, vzácně. Zde smrkový les u Malkova, 5 kusů v řídké skupině, 11. VII. 1920. Podobna vrhavce (*R. emetica SCHAEFF.*), holubince červené (*R. rubra DC.*), holubince masobarvé (*R. carnicolor BRES.—VEL.*) a j., ale lupeny jsou živě okrově zlatožluté. Od této a velmi podobné holubinky medovonné (*R. melliolens Q.*) liší se mimo to palčivou chutí. Není-li totožna s druhem *maculata Q.*, pak se od něho odchyluje jistě jen v nepatrnostech, které nestojí za zmínku. (Obr. 1.)

2. *R. elegans BRES.* — neexistuje. Jest dlouholetým omylem samého ctihodného autora i jiných, kteří se jí zabývali. Druh tento není nic jiného než stará holubinka dívčí (*R. puellaris FR.*), jejíž lehce

ostrá chuť, znatelná až po delší chvíli, unikala ku podivu dosud všem autorům. První na ni upozorňuje *MAIRE*, ale mně je věc již dávno před tím známa. Pročtěte laskavě popis druhu *puellaris* u *RICKENa* (č. 167) a srovnejte s původní diagnosou *BRESADOLOVOU* u *WINTERa* (č. 1347). Překvapí vás téměř doslovná shoda obou popisů. Nepatrné odchylky — lupeny žluté, výtrusy žluté — opravuje sám ctihodný autor v pozdějších projevech. Upozorňuji zejména na úžasnou shodu výtrusů: „Sporen kuglich, rundlich... weisz, gelblich, stachelig, 7,9—10 μ" (*BRESADOLA-RICKEN*). „Výtrusy kulovité, ostnité, bledožluté, 8 - 9 μ" (*VELENOVSKÝ*), kulovité, hustě bradavkaté, sytě smetanové, 7—8—10 μ (*MELZER—ZVÁRA*). Že je druh *BRESADOLOU* popsaný podoben holubince dívčí (*R. puellaris FR.*), potvrzuje sám autor v pozdější diagnose, již nutno korigovati v ten smysl, že nejde o pouhou podobu, nýbrž skutečnou identitu obou druhův.

Obr. 2. **Russula puellaris** *FR.* = **elegans** *BRES.*, státná forma z březových mýtin, v borech bývá drobnější.

Orig. KUČERA.

Neviděl jsem v druhu *BRESADOLově* nikdy nějakého exota, tušil jsem vždy, že musí jíti o věc poměrně všední. (Původní diagnosa [1881] je stará bezmála 50 let!).

Ostrou chuť, již autor — chtěje novum ostře odlišiti od domněle sladké *puellaris FR.* — vytýká, a jež nepochybně tak dlouho držela v šachu interprety jeho druhu, nutno nahraditi po pravdě pouze mírně ostrou chutí po dlouhé chvíli.

Tak stane se po léta mylně vykládaný druh okamžitě srozumitelným:

Jest to prostě stará — *puellaris FR.*, od druhu *RICKENova* náramně vzdálená. — *BRESADOLA* praví o své nové holubince, že roste v mokře.

I tato zdánlivá drobnůstka svědčí pro můj názor. (Obr. 2.)

Lactarius blennius *FR.* ryzec šedozelený. Ryzec šedozelený, *Lactarius blennius FRIES* jest vzácnější druh, který dosud neuvádí prof. *VELENOVSKÝ* ve svém díle „České houby". Jest skoro výhradným průvodcem bučin, kde místy jest dosti hojný. Plodnice jeho jsou jak tvarem tak zbarvením velice význačné, takže sotva může býti zaměněn s jiným druhem.

Vyznačuje se plodnicemi charakteristicky šedozelenými, které často na povrchu klobouku jsou koncentricky purpurově skvrnité, jinak povrch klobouku jest lysý, mazlavý.

Plodnice 5—7 cm v průměru, trochu vmačklé až nízce nálevkovitě prohloubené, dosti masité, s okrajem s počátku podvinutým a chloupkatým. Třeň světlejší než klobouk, více méně jamkovitě dubkovaný, mazlavý, válcovitý, asi stejně tlustý, 4—5/12—15, později více méně dutý. Lupeny bílé, zraněním šedo-zeleně skvrnité, velmi husté, sbíhavé. Mléko trvale bílé, avšak místa zraněná šedozeleně skvrnitá, chuti ostré. Dužnina bělavá, nenabíhající, houbově měkká, zvadlá. Výtrusy kulovitě vejčité, 7 8×6 μ s membranou ostnitou. Basidie kyjovité, tenkostěnné, 40—45×8—9 μ. Cystidy vřetenitě-šidlovité, sporé, 60—75×8—10 μ.

Mistr *B. DVOŘÁK* sbíral tento druh v bučinách u Hořic a nalezené exempláře zobrazil na přiložené tabulce.

Ryzec šedozelený udáván jest jako podezřelý, avšak otravy jím nejsou známy. Patrně jedovatý není. Normálním způsobem není však požívatelný, jelikož mléko jest palčivé. Snad bylo by možno požívati jej v podobné úpravě, jaká se doporučuje pro *Lactarius rufus*. Pro vzácný výzkyt nemá však žádného praktického významu, i kdyby bylo zjištěno, že požívatelným jest. Upozorňujeme na tento druh naše čtenáře. Případné zprávy o požívatelnosti jeho rádi uveřejníme. Dr. *A. Pilát.*

Tricholoma acerbum *BULL.* Čirůvka hořká jest zajímavým zástupcem velikého rodu Tricholoma. Jest to druh dosti vzácný a proto širším kruhům našich houbařů méně známý. Vytváří plodnice značně veliké, velice tvrdé a kompaktně masité. Klobouk má bělavě žlutý až skoro žemlový, 8—12 cm v průměru, mírně sklenutý, dlouho na okraji podvinutý, žlutě plstnatý, žebernatý a kapky ronící, jinak suchý, hladký, jakoby jemně plstnatý. Třeň krátký, 3—4 cm tlustý, tvrdý, pevný, plný, jemně sametově plstnatý, více méně stejně zbarvený jako klobouk, hrubě vláknitý, na konci bledožlutě vlnatě šupinkatý. Lupeny bledě žluté, často nadechle červenavě skvrnité, velice husté, úzké, zúženě připojené, snadno od klobouku oddělitelné. Dužnina bílá, chuti hořké a palčivé, bez zápachu. Výtrusy skoro kulovité, 4—5×4 μ. Basidie 20—25×5—6 μ.

Vyskytá se dosti řídce v celé střední Evropě a to skoro výhradně v lesích listnatých, hlavně v dubinách, na podzim. V Čechách byl pouze několikráte zaznamenán. Tak sbíral jej p. prof. *VELENOVSKÝ* u Mnichovic, p. uč. *KUDRNA* ve Studeném u Kuchanovic, u Heřmanova Městce a u Ml. Boleslavi (Kur). Mistr *B. DVOŘÁK* sbíral zobrazené plodnice v listnatých lesích u Hořic. Čirůvka hořká jest druh tak význačný a od ostatních druhů svého rodu tak odlišný, že může býti i laikem snadno rozpoznána. Svým celkovým charakterem činí přechod mezi rodem Tricholoma a Paxillus. Druhy *guttatum FR., amarum SCHW., conspicuum LASCH.*, jsou jak udává *RICKEN* s naším druhem identické. Možná že náleží sem i *militare LASCH.*,

jak alespoň *RICKEN* poznamenává. Čirůvka hořká sotva jest druhem jedovatým. Otravy jím nejsou známy. K požívání však pro odporně hořkou chuť se nehodí. Praktické její ceně jest mimo to na závadu i vzácný její výskyt.

Dr. A. Pilát.

Pholiota spectabilis *FR.* **v Československu.** V posledním čísle loň. ročníku čas. „Mykologia" uvádí p. *FR. SKYVA*, že *Pholiota spectabilis FR.* byla nalezena dosud jen na 4 místech v Československu: ve Hvězdě, u Bělčic, v Krči a u Soběšic. Byla též nalezena v září r. 1926 u Dobříše a určil ji p. prof. dr. *VELENOVSKÝ.* *Fr. Tatar.*

Russula claroflava *GROWE.* (Viz bar. přílohu Mistra *DVOŘÁKa* v č. 9—10 min. ročníku.) Holubinka chromová *(Russula claroflava GROWE)* je menší, 5—8 cm, u nás téměř neznámý druh. Klobouk mírně slizký, sytě chromově neb citronově žlutý, plochý, lysý, masitý, s hladkým, zaobleným, posléze zrnitě ryhovaným krajem a tenkou, lehce oddělitelnou pokožkou. Lupeny nažloutle bílé s krásným pleťově crême svitem po stranách, později okrově smetanové, dosti husté, stejně dlouhé, kolem hrdla po 2-3 obloučkovitě srostlé, křehounké, volné, mírně břichaté. — Třeň bílý, v stáří zašedlý, lehce nadmutý, jemně vrásčitý, tuhý, posléze měkce houbovitý, elastický. Maso všecko, i pod loupavou pokožkou bílé, věkem šednoucí, zprvu lahodné, pak hezky palčivé, lehounké, skoro medové vůně. Výtrusy smetanově okrové.

Russula claroflava *GROWE.*
Orig. KUČERA.

Staré břízy, léto, vzácné. Zde vysoký smíšený les (bříza, smrk, buk, sosna) „U mužíka", revír Malkov, 5. VIII. 1920. Houba je rozhodně palčivá (okuste okraj klobouku!) a je zevně velice podobna druhu *lutea HUDS.* Do příbuzenstva *ochroleuca PERS.* rozhodně nenáleží. (Obr.)

Jindřich Kučera.

Bolbitius fragilis *L.* **Slzečník křehký.** Čeleď Coprineae ze skupiny Agaricineí obsahuje vesměs houby s životem krátkodobým, s plodnicemi vodnatými a křehkými, které rostou z největší části na hnoji, exkrementech nebo na půdě bohatě pohnojené. Lamelly jejich rozplývají se konečně více méně v inkoustovitou kaši. I mikroskopicky jsou plodnice velice význačné.

U jiných Hymenomycetů totiž plodné basidie stojí těsně vedle sebe — zde jsou odděleny parafysami, neplodnými basidiemi. Výtrusy jsou černé, černohnědé nebo rezavožluté až rezavohnědé. Náleží sem dva rody a sice *Coprinus PERS.* a *Bolbitius FR.* Četné druhy rodu *Coprinus PERS.* (hnojník) jsou známy v širších kruzích houbařských, proto nebudu se o nich zmiňovati. Za to méně jsou známy druhy rodu *Bolbitius FR.* Jsou to celkem nenápadné houbičky, které rostou na podobných místech, jako hnojníky.

Náleží sem houby s rovným okrajem, radialně ryhovaným a se trhajícím. Lupeny jsou skoro volné, posléz rezavé a tužší konsistence než u hnojníků, ve stáří sotva rozplývavé. Prach výtrusný jest rezavý, výtrusy žlutě rezavé, elliptické, hladké. Třen rourkovitý, lámavý, útlý. Závoj v mládí sotva zřetelný. Basidie jsou rovněž odděleny purafyami od sebe jako u hnojníků.

RICKEN uvádí ze střední Evropy 6 druhů, *VELENOVSKÝ* 5 druhů pouze z Čech. Nejhojnější druhy jsou *B. vitellinus PERS.* a *B. luteolus LASCH.*

Mistrem *DVOŘÁKem* pěkně vyobrazený druh *Bolbitius fragilis L.* (viz bar. přílohu v seš. 9—10 roč. IV.) jest vzácnější než oba předchozí, ač jest jinak v celé Evropě roztroušeně dosti hojně rozšířen. Jest to útlejší druh s kloboukem v mládí ellipticky zvoncovitým, velice slizským, hladkým, živě žlutým, pak rozloženým, až do poloviny hustě radialně ryhovaným, útlým, šťavnatým, dosti rychle se rozplývajícím. Třen má bledožlutý, rourkovitý, snadno se podél pentlicovitě trhající, nahoře pomoučený. Lupeny jsou zprvu bledě žluté, pak temnější a posléz špinavě hnědavé, útlé, husté, u třeně zaoblené. Výtrusy široce elliptické, 9—12×6—7 μ. Basidie kyjovité, tenkostěné, 27—30×10—13 μ. Cystidy měchýřkovité 30—36×12—20 μ.

V Čechách místy není žádnou vzácností, ač jinde zas jest dosti řídký. Roste hlavně u cest na pohnojených místech mezi travou. Objevuje se po deštích a rychle mizí. *Dr. Pilát.*

ROZHLEDY.

O druzích kvasinek vytvářejících zrcadlové obrazce a nová skupina Sporobolomyces. Některé kvasinkovité kultury zaslané mikrobiologické laboratoři v Delftu z Japonska (jednalo se o nové druhy *Torula)* byly znečištěny a při zjišťování původce infekce (výplavek kultur rozestřen na sladový agar v *PETRI-ho* miskách) objevily se na víčkách (plotny chovány v převrácené poloze v thermostatu) ostré zrcadlové obrazce růžově vegetujících kolonií. Při jich dalším pěstování (mikroskopicky zjištěn druh kvasinky) se úkaz pravidelně opakoval. Zrcadlové obrazce byly tvořeny volnými, ledvinkovitými buňkami, jež zřejmě pocházely z růžových kolonií. Další zajímavý zjev byl pozorován, když *PETRI-ho* misky byly postaveny opět do normální polohy a v této setrvaly jeden neb více dnů. Kromě normálních růžových, byly po celé plotně roztroušeny četné malé kolonie, obdobné oněm na víčku misky v zrcadlovém obrazci. Poněvadž tvorba zrcadlových obrazců jest v literatuře známa a v laboratoři již i autory u *BEIJERINCKem* isolovaných červených kvasinek Cryptococcus pulverulentus pozorována, šlo hlavně o vyšetření příčiny zajímavého úkazu, o níž se údaje v literatuře značně rozcházejí.

Jelikož ledvinovité resp. srpovité buňky, jež skládají zrcadlové obrazce jsou oproti normálním pravidelně utvářeny, hledali autoři nejprve způsob jich vzniku v koloniích a příčinu, proč jedině ony dostanou se na víčko — vytvoří zrcadlový obrazec. Sledováním celého vývoje kolonie z ledvinovité buňky přímo pod mikroskopem zjištěno, že pučení nastává záhy, ale s počátku vznikají normální buňky, čím dále tím delší. Teprve po 10 hodinách nastávají změny, jež se jeví vytvořováním pupenu uprostřed buňky, který rychle vyrůstá ve stvol (roste pouze do délky), na jehož horním konci povstává malá kulička. Tato se zvětšuje a za 2 hodiny spatříme hotovou ledvinovitou buňku (pěstujeme-li na čerstvém substrátu.) Ledvinovité buňky rostou vždy do vzduchu, u silně vyvinutých kolonií mohou vytvořovati tento tvar přímo bez předchozího normálního pučení. Tvar a způsob vzniku ledvinovitých buněk silně upomíná na basidiospory a také jich odstřelování jest obdobné. *BULLER* (Researches of Fungi. Vol. 2. London 1922) uvádí mnoho pozorování u různých druhů Hymenomycetů. Pro Agaricaceae jest toto energické odstřelování velice důležité, neboť silně lepkavé spory pouhým odpadem ze sterigmat by v plodnici uvízly. Za 1—2 hodiny po vytvoření ledvinovité buňky vznikána krčku, jenž spojuje buňku se sterigmem kapička, která se zvětšuje a po dosažení velikosti polovičního průměru buňky mizí i s touto. Doba růstu kapky obnáší průměrně 2—3 vteřiny, délka dostřelu buňky asi 100 μ (souhlasí s údaji *BULLERovými).* Stojí-li *PETRI-ho* miska víčkem dolů, vznikají zrcadlové obrazce, je-li v normální poloze, pak odstřelené spóry víčka nedosáhnou, padají zpět a dochází ku vzniku vedlejších kolonií, resp. normální kolonie nabývá vzhledu terasovitého (tím, že odstřelené buňky, padající buďto přímo na kolonii neb do nejbližšího okolí — nejvýše 100 μ — vytvořují nové kolonie, jež se s původní kryjí neb s ní úzce souvisejí). Příčina tvorby kapiček spočívá pravděpodobně ve zvýšeném turgoru buněk ve vzduchu, podmíněném rozdílem osmotického tlaku buněčné šťávy a imbibiční vody blány buněčné. Skutečně snížením koncentrace imbibiční vody, resp. zvýšením koncentrace buněčné šťávy byla tvorba kapek a tím odstřelování buněk urychleno. V prvém případě vznikají kapky, které svými rozměry průměr buněk mnohonásobně převyšují. Ledvinovité buňky, jež vytvářejí na stvolech spóry, označují autoři za nejjednoduší basidie a příslušné organismy shrnují pod společný rod Sporobolomyces. Systematicky lze jej zařaditi k Basidiomycetům a sice Hemibasidiím. Rodová diagnosa: Červené neb lososovitě zbarvené, kvasinkovité organismy, množící se pučením. Výměna látek oxydativní povahy, nekvasí. Část buněk vytváří na sterigmech vzdušné, ledvinovité, resp. srpovité spóry, které jsou ve stadiu zralosti zvláštním mechanismem odstřelovány (*A. J. KLUYVER* a *C. B van NIEL,* Centralblt f. Bakteriol. II. sv. 63. č. 1./8. Str. 1—20. 1924). *V. Káš.*

Účast chitinu na výstavbě blány hub. Z *Agaricus campestris, Lactarius volemus* a *Armillaria mellea* byl získán čistý chitin v množství 2·8—5·5% vzdušné sušiny hub. Poněvadž hmota buněčných blan vyšších hub činí asi 20—44% z celkové hmoty, jest podíl chitinu jenom nepatrný. — U *Polyporus betulinus* se vyloučení nezměněného chitinu nepodařilo. Jeho přítomnost jest však pravděpodobná následkem důkazu chitosanu. (*PROSKURIAKOV,* Biochem. Ztschr. sv. 167, str. 68, 1926). *Dr. Káš.*

Tricholoma acerbum Bull.
Čirůvka hořká.

Třibarvotisk Českomor. podniků tisk. a vyd. dř. Ant. Purkrábek v Praze.

Orig. mistra B. Dvořáka.

Lactarius blennius Fries.
Ryzec šedozelený.

Tříbarvotisk Českomor. podniků tisk. a vyd. dř. Ant. Purkrábek v Praze.

Orig. mistra B. Dvořáka.

Clathrus cancellatus Tourn.

V lesíku Pinus maritima na úklonech při pobřeží mořském u Villefranche sur Mer nedaleko Nizzy

Dans un bois de Pinus maritima près Villefranche sur Mer.

Foto Dr. L. Viniklář.

tuhé, nejprv s kloboučkem sklenutým, pak rovně rozloženým, uprostřed trochu vmačklým, na okraji hladkým, nerýhovaným, za sucha více méně svraskalým, 0·5—1·5 cm v průměru, barvy bledé až bělavé, s hnědavým středem. Třeň 1—2 cm dlouhý, as 1 mm tlustý, solidní, bledé, k dolejšku hnědý, tuhý, často sploštělý, jemně útle šupinkatý. Lupeny ke třeni přirostlé, hustý, nestejně dlouhé, bílé. Výtrusy podlouhle válcovité, 7—9×3 μ. Basidie 20—25×4 μ.

Prof. *VELENOVSKÝ* ve svých „Českých houbách" popisuje varietu (var. *tuberculatus* VEL.), kterou sbíral na odumřel. lodyhách tavolníku (Spiraea Ulmaria) u Mnichovic. Vyznačuje se větším, bělostným, uprostřed nahnědlým, rugosním kloboukem, lupeny četnými, vidlenými a příčně spojovanými, třeněm velice hlízkovitě hrbolkatým, zaškrcovaným a výtrusy o něco většími.

Dr. A. Pilát.

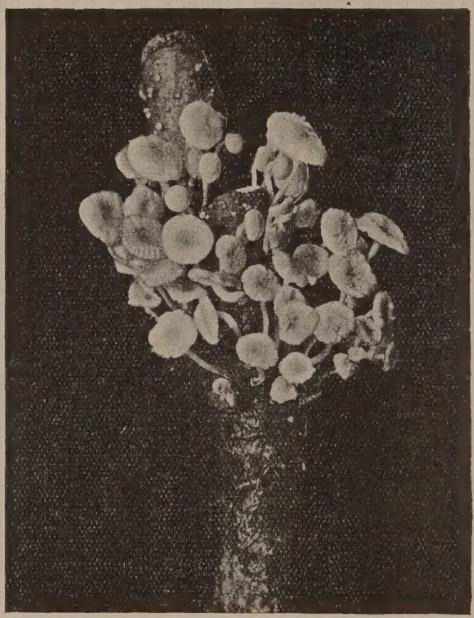

Marasmius ramealis *BULL.* Špička větevná. Na trouchnivé větvi lískové u Všenor. — Sur une branche pourrie, près de la Všenory.

Foto dr. A. PILÁT.

Jak u nás přezimují houby. Veliká většina velkých hub masitých prvními mrazy v prosinci, nebo již v listopadu vezme za své. Zmrznou a pak se rozpadnou. Jen sclerotia hlíznatá nebo provázkovitá *(Rhizomorpha)* vytrvávají na způsob pevných semen rostlin květnatých. Ale jsou mnohé druhy hub, které se zařídily i pro mrazivou zimu, kterou dobře jaksi v spánku vydrží, aby se na jaře probudily a dále se vyvinovaly. Jsou to ovšem především dřevnaté choroše *(Polyporus, Daedalea, Lenzites)* na kmenech stromů, plochá, dřevnatá Sterea a co kost tvrdé Pyromycety. Měkčí druhy chorošů *(Pol. versicolor)* sice nezmrznou, ale rozpadnou se do jara rozhlodáním larev hmyzových. — Ku podivu zcela zdrávy uchovávají se přes zimu také rosolovité (gelatinosní) druhy Tremellaceí a příbuzenstva Dacryomycetů. Tyto houby vyrůstají z vlhkých, trouchnivých dřev, dosahujíce velikosti semence až vlašského ořechu a září často ohnivými barvami. Za mrazu zmrznou v tvrdou kuličku, ale za oblevy i v zimě změknou a obživnou. Můžeme je proto sbírati po celou zimu.

Jinou kategorií přezimujících hub jsou houby hustou plstí porostlé. Ve svém odění jsou chráněni jako v kožichu. Tak nalezneme celou zimu na uschlých větvích modřínových malou, ale krásnou Pezizu *Dasyscypha Wilkommii*, jež nikdy neumrzne. — Znamenitě jsou zařízeny mnohé rody Discomycetů tím, že hymenium na apotheciu jest potaženo vrstvou epithecia, které za sucha a za mrazu ztvrdne v pevný pancíř, pod kterým vřecka dovedou žíti i za sucha, třeba měsíce trvajícího, i za největších mrazů. Takovou jest na př. *Dermatea*, jejíž černé, inkrustované druhy lze sbírati na kmenech a dříví celou zimu. Ale i celá řada rodů z čeledi Hysteriaceae, Phacidiaceae, Triblidiaceae vegetuje na zvětralých dřevech a korách přes zimu, jsouce jako Dermatea a Pyrenomycety inkrustovány. *Hysterium angustatum* na př. tvoří na kůře dubů a bříz černé, červíkovité apothecie, složené ze dvou tvrdých skořápek, jež uzavírají měkké hymenium. Poněkud podobný život mají nesčetné lišejníky, jež jsou nezničitelné ani suchem ani mrazem. Ano i jejich apothecie klidně se vyvinují a stélky pokrývají v lednu i prosinci, jak i na velkých druzích *(Usnea, Parmelia)* můžeme pozorovati. Stélka těchto lišejníků tvoří z tlustostěnných hyf na povrchu pevný pancíř, takže vnitřní měkké pletivo, zelené řasy obsahující, ani nezamrzne ani nevyschne. Apothecie jsou pak pevně inkrustovány epitheciem. Lišejníky na kamení, korách stromů a na lesním humusu *(Cladonia, Baeomyces)*,

jsou takřka nezničitelny. To potvrzuje jich výskyt ještě v krajinách polárních, kde vůbec veškerý život organický umlká.

Na jmenovaných právě Ascomycetech nejlépe vidíme, jak bytost organická dovede se přizpůsobiti i těm nejhorším podmínkám životním. To dovedou také zelené, květnaté rostliny. Jak u nás přezimují byliny vytrvalé, mohli bychom psáti celou zajímavou knihu. Mnohé ukryjí se svými oddenky, cibulemi a hlízami pod zemí. Jiné ukrývají se v humuse nebo pod napadaným listím. Tak krásná jarní podléška má v blanitých šupinách vyvinutá květní poupátka již na podzim, ale když opadne listí z lísek a habrů, jest teple přikryta přes celou zimu. Trávy skrývají se v uschlém listí a stéblech, jež hřejí jako seno. Pupeny stromů obaleny jsou do kožovitých šupin neb se i zalévají pryskyřicí. Na pobádkové formaci kaktusové v Mexiku vidíme vlastně nový svět, jenž v žáru slunečním dovede žiti a hýřiti krásou tvarů a barev.

Je zvláštní, že mnohem méně dovedou se nevlídné přírodě přizpůsobiti živočichové. A čím dokonalejší, tím méně. Člověk hyne tam, kde rostliny nezhynou. V zimě, v době mrazů a sněhů, křepčí při elektrickém světle v teplých salonech, ale život takový mu na zdraví nepřidá. *Velenovský.*

LITERATURA.

BAUDYŠ E., Dr., doc., **Nejdůležitější choroby a škůdci ovocného stromoví a ochrana proti nim.** Českomor. podniky tiskař. a vydavat. v Brně. Brno, 1927. Stran 96 a 15 obrázkových listů.

Stručná, avšak obsažná tato příručka určena jest ku poučení nejširších kruhů našich pěstitelů ovocného stromoví, majitelů zahrad a zahrádek a vůbec všech milovníků našeho ovocného stromoví Přehledně vylíčeny jsou všecky choroby sem spadající a to ať již původu fysiologického, či působené parasitickými houbami nebo škůdci z říše živočišné. Zvláštní pozornost věnuje autor nemocem jabloní a hrušní, které v našich poměrech národohospodářských mají největší význam. Příručka jest sice psána vědecky, ale způsobem tak přístupným, že obtížné toto thema stává se pochopitelným i laikům bez většího odborného vzdělání. V každém ohledu jest viděti, že vznikla z prakse pro praksi. Poutavé toto dílo můžeme našim čtenářům, milovníkům ovocného stromoví, co nejvřeleji doporučiti a to tím více, že dosud neměli jsme v naší literatuře podobné knížečky, která by specielně pojednávala o chorobách ovocného stromoví.

Pilát.

MASUI KÔKI: **A Study of the Ectotrophic Mycorrhizas of Woody Plants,** Memoirs of the College of Science, Kyôto Imperial University, Series B Vol. III, p. 149–279. 5 tab. Kyôto 1927.

Autor, známý odborník v problému mykorrhizy, konal v poslední době pokusy s mykorrhizami některých stromů a sice především Pinus densiflora a Castanea pubinervis. Mykorrhizu tvoří, jak zjistil autor, násl. druhy hub: *Armillaria caligata* na Pinus densiflora, *Armillaria Matsudake* na Pinus densiflora, *Catinarius cinnamomeus* na Populus tremula var. villosa a *Pinus densiflora* dále jiné tři druhy Certinariů, které se nepodařilo autorovi určiti, dále *Cantharellus floccosus* na Pinus densiflora, *Hydnum affine* na Pinus densiflora, *Polyporus leucomelas* na Pinus densiflora a *Scleroderma vulgare* (?) na Castanea pubinervis. Zajímavé jsou zprávy, jak vytvářejí se plodnice z podhoubí mykorrhizového. Autor pěstoval některé druhy na umělých půdách a podařilo se mu i v několika případech provésti synthesu a sice u *Arm. caligata* a *Pinus densiflora*, *Armillaria Matsudake* a *Pinus densiflora*. *Boletus bovinus* a *Pinus densiflora*, *Tricholorus Shimeji a Pinus densiflora*, a *Boletus luteus* a *Pinus Tumbergii*, *Quercus myrsinaefolia*, *Quercus phylliraeoides*, *Quercus glauca*, *Quercus grosseserrata* a *Quercus pausidentata*. Pět tabulek s četnými fotografiemi skvěle reprodukovaných světlotiskem doplňuje tuto krásnou práci. *Pilát.*

NISIKADO Y.: **Comparative Studies on Helminthosporium diseases of Rice in the Pacific Regions.** Berichte des Ohara Instituts für landwirtschaftlichte Forschungen in Kuraschiki Band. III, p. 425–440, 5 tab. Kuraschiki 1927.

Autor konal pokusy s parasitickou houbou *Helminthosporium Oryzae* BREDA de HANN,

která v tichomořských krajích způsobuje onemocnění listů rýže. Konal pokusy s exempláři americkými a japonskými a shledal, že se obě houby, pokládané dosud za jeden druh, liší dosti značně a to jak morfologicky tak i fysiologicky, takže ještě jedná se v tomto případě o dvě samostatné formy, ne-li druhy. *Pilát.*

RŮZNÉ ZPRÁVY.

Doc. Dr E. Baudyš a Dr. R. Picbauer: **Phytopathologický herbář pěstovaných rostlin,** nákladem Mor. zem. ústavu pro zdravovědu rostlin v Brně. Cena serie Kč 75·—. Na pěkném kartonovém papíru rozměru 23×25 cm jsou nalepeny listy, trsy, větvičky rostlin, mající na sobě choroby našich pěstovaných rostlin Každý list opatřen jest tištěnou etiketou, kdež uvedeno nejen jméno choroby, ale i ochrana proti ní. Důležité toto exsikkátové dílo doporučujeme všem našim hospodářským školám. Dosud vyšly 2 serie.

Serie I. číslo 1—50 obsahuje: 1. Plasmopara viticola Berl. 2. Albugo candida (Pers) Kunze. 3. Tilletia Tritici (Bjerk) Wint. 4. Puccinia Tritici Eriks 5. Puccinia dispersa Eriks. et Henn 6. Erysiphe graminis D C. 7. Claviceps purpurea (Fr.) Tul. 8 Ustilago Hordei Bref. 9. Puccinia simplex Eriks. 10 Ustilago Avenae (Pers.) Jens 11. Puccinia graminis Pers. 12. Puccinia Sorghi Schweinitz. 13. Uromyces Betae (Pers) Tul. 14 Cercospora beticola Sacc. 15. Puccinia Cichorii (DC.) Bell. 16. Phytopthora infestans DB. 17. Uromyces Pisi (Pers.) DB. 18. Erysiphe Polygonii DC. 19. Uromyces Phaseoli Wint. 20. Polythrincium Trifolii Kunze. 21. Erysiphe Polygoni DC. 22. Puccinia Lolii Niels. 23. Plasmodiophora Brassicae Woron. 24. Septoria Apii Chester. 25 Sphaerotheca Humuli (DC.) Burr. 26. Puccinia Malvacearum Mont. 27. Puccinia Pruni spinosae Pers. 28. Eriophyes Padi Nal. 29. Monilia cinerea Bon. 30 Polystigma rubrum (Pers) DC. 31. Clasterosporium carpophilum (Lév) Aderh. 32 Eriophyes Piri (Pag.) Nal. 33. Septoria piricola Desm. 34. Fumago vagans Pers. 35 Marssonina Juglandis Magn. 36. Microstroma Juglandis (Béreng) Sacc. 37. Eriophyes tristriatus Nal. 38 Eriophyes tristriatus Nal. var. erineus Nal 39 Cercospora microsora Sacc. 40. Rhytisma acerinum (Pers.) Fr. 41 Eriophyes macrorrhynchus Nal. 42. Dasyneura vitrina Kieff 43. Euryachora Ulmi (Dur.) Schroet. 44 Eriophyes brevipunctatus Nal. 45. Mamiania fimbriata (Pers) Ces et de Not. 46. Oidium quercinum Thüm. 47. Melampsoridium betulinum (Pers) Kleb. 48. Eriophyes brevitarsus typicus (Fock) Nal. 49 Pseudopeziza Medicaginis Sacc. 50 Phoma Anethi West.

Serie II. čís. 51—100 obsahuje: 51. Chlorops taeniopus Meigen. 52. Tuburcinia occulta (Wallr.) Liro. 53 Ustilago Pacini miliacei (Pers.) Wint 54. Puccinia graminis Pers. f. sp. Avenae Eriks. 55 Uromyces Fabae Pers. 56. Phyllotreta nigripes Panz. 57. Ramularia Armoraciae Fuck. 58 Rhizoctonia violacea Tul 59 Puccinia Helianthi Schwein. 60. Puccinia malvacearum Mont. 61. Fusicladium dendriticum (Wallr.) Fuck. 62. Gymnosporangium Sabinae (Dicks) Wint. 63. Eriocampoides limacina Retz. 64 Lyonetia clerkella L. 65. Phragmidium Rubi idaei (Pers.) Wint. 66. Cronartium ribicolum Dietr. 67. Gracillaria syringella Fb. 68 Phragmidium subcorticium (Schrank.) Wint. 69. Sphaerotheca pannosa (Wallr.) Lév. 70 Entyloma Dahliae Syd. 71. Botrytis cinerea Pers. 72. Cronartium asclepiadeum Willd. 73. Erysiphe Pisi DC 74. Dasyneura ignorata (Wachtel) Rübs. 75 Uromyces Dactylidis Otth. 76. Puccinia Lolii Niels. 77. Puccinia graminis Pers. f. sp. Airae Eriks et Henn. 78. Puccinia graminis Pers. f. sp. Agrostis Eriks et Henn. 79 Puccinia coronata Corda f. sp. Agrostis Eriks. 80. Puccinia Triseti Eriks. 81 Phyllachora graminis (Pers.) Fuck. 82. Ustilago perennans Rostr. 83 Eriophyes Coryli Nalep 84 Phyllactinia suffulta (Reb.) Sacc. 85. Eriophyes Tiliae Pag. typicus Nal. 86. Eriophyes Tiliae Pag. var. exilis Nil. 87. Gloeosporium Tiliae Oud v. maculicolum Allesch. 88. Fumago vagans Pers. (Capnodium salicinum Mont.) 89. Gloeosporium umbrinellum Berk. et Br. 90. Gloeosporium Carpini (Lib.) Desm. 91 Cynips lignicola Hartig. 92. Phylloxera coccinea Heyden. 93. Neurotherus lenticularis Oliv. 94. Eriophyes laevis var. Alni incanae Nal. 95 Pemphigus spirothecae Pass 96. Uncinula Aceris (D.C.) Sacc 97. Rhytisma acerinum (Pers) Fr. 98 Rhytisma acerinum (Pers) Fr. 99. Uromyces Genistae tinctoriae (Pers.) Wint. 100. Tubercularia vulgaris Tode.

Čsl. Klub Mykologický konal dne 29. února t. r. hojně navštívenou členskou schůzi, na níž přednášel p. dr. *ALBERT PILÁT*: „Z cesty mykologa tropickou západní Afrikou". Přednášející pojednal v této úvodní přednášce o svých cestách po franc. kolonii Sénégal a o poměrech mykologických těchto krajů. V dalších přednáškách bude pokračovati ve vylíčení své cesty po anglické Gambii, Portugal. Guinei a cestě a výzkumech napříč Francouz. Guineou k hornímu toku řeky Nigeru. Poutavá přednáška byla doprovázena četnými kolor. diapositivy.

GRAFICKÉ ZÁVODY V. & A. JANATA V NOV. BYDŽOVĚ